

“Onderscheidend vermogen brokkelt af”

Actuaris Arno Eijgenraam heeft een lang verleden bij De Nederlandsche Bank en zet die kennis en ervaring nu als zelfstandig ondernemer in. Vanuit zijn visie op de pensioen- en verzekeringswereld heeft hij de missie om de diversiteit in deze financiële sectoren te ondersteunen. Daarbij richt hij zich vooral op kleine en gespecialiseerde verzekeraars en pensioenfondsen. “Ik ga altijd uit van de eigen identiteit van de instelling waarvoor ik werk.”

Arno Eijgenraam studeerde wiskunde in Utrecht. Hij was daarna eerst een jaar als leraar wiskunde werkzaam en ging vervolgens, in 1990, bij de Verzekeringkamer aan de slag. Hij werd daar bij het verzekeringstoezicht ingezet, waar hij tot zijn vertrek bij De Nederlandsche Bank in 2012 heeft gewerkt. Tijdens zijn aanstelling bij de Verzekeringkamer voltooide Arno Eijgenraam zijn studie actuariële wetenschappen. In zijn werk was hij onder meer betrokken bij de projectgroep Actuariële Principes (de voorloper van Solvency II), de projectgroep die de Wet Toezicht Natura-uitvaartverzekeraars (WTN) voorbereidde, het kennisgebied uitvaartverzekeringen, het toezicht op kleinere verzekeraars en het toezicht op grotere verzekeraars in het kennisgebied pensioenverzekeren. In 2012 nam hij afscheid van De Nederlandsche Bank en vestigde hij zich als zelfstandig actuaaris. “Mijn huidige werk bestaat uit twee takken van sport”, licht Eijgenraam toe. “Ik ben natuurlijk om te beginnen actuaaris en begeleid daarnaast DNB-dossiers. Denk daarbij aan het begeleiden van mensen die door DNB moeten worden getoetst, het aanvragen van vergunningen, het maken van een tegenrisicoanalyse voor wie het niet eens is met een maatregel van DNB en het verkrijgen van de goedkeuring van DNB voor ideeën en voorgenomen plannen van verzekeraars en pensioenfondsen.”

Kracht en bestaansrecht

Arno Eijgenraam weet als weinig anderen hoe de hazen lopen binnen

De Nederlandsche Bank. Hij kent de logica in de redeneringen van de bank, de manier van werken binnen de bank en de bedoelingen en achtergronden van de wetten en regels die voor de bank een dwingende leidraad zijn. Daarnaast is hij vanuit zijn voormalige werkkruis thuis in de onderlinge wereld. De jaren van toezicht op kleine verzekeraars hebben hem zicht op het reilen en zeilen van onderlingen gegeven en zelfs een zekere passie voor deze oervorm van verzekeren. “Ik vind dat onderlingen soms een calimerocomplex hebben”, zegt hij, “in de zin van ‘zij zijn groot en wij zijn klein en dat is niet eerlijk’. Kleine bedrijven hebben inderdaad niet wat grote bedrijven hebben, maar hebben wel weer andere eigenschappen: een nauwe binding met klanten, kwalitatieve informatie bij het accepteren van risico’s, het fingerspitzengevoel bij dossiers, de vakkennis van de nicheverzekeraar over specifieke risico’s enzovoort. Daar zit wat mij betreft de kracht en het bestaansrecht van de onderlingen in.” In dit verband betreurt Eijgenraam het dat dit onderscheidend vermogen van kleinere verzekeraars steeds verder afbrokkelt. Hij zegt: “Door fusies, automatisering en doordat steeds meer standaard te koop is, gaan verzekeraars ook steeds meer standaard doen en gaan ze op elkaar lijken. Ik vind dat een ongezonde ontwikkeling. Wat is de toegevoegde waarde van een kleine onderlinge verzekeraar als die precies hetzelfde gaat doen als de grote jongens? Ik hoop dat de onderkant van de markt, in volume gezien, dat onderscheidend vermogen juist gaat uitvergroten. Ben je niet onderscheidend, dan ga je op in de grote massa en overleef je niet.”

Identiteit is vertrekpunt

Bij zijn advisering en begeleiding van kleine onderlingen gaat Eijgenraam uit van de eigen identiteit van de onderlinge. Bekleedt hij daarbij de actuariële en de risicofunctie – gescheiden functies volgens Solvency II, maar twee redelijk onlosmakelijke

Arno Eijgenraam

kanten van dezelfde functie volgens Eijgenraam – dan is die identiteit het noodzakelijke vertrekpunt van zijn werkzaamheden. “Als actuaaris ben ik vooral goed als de dingen anders dan gebruikelijk gaan, waar dus het bestaansrecht en de kracht van de onderlingen in zit. Vraag mij niet om een routineberekening te maken: ik schrik daar niet voor terug, maar er zijn actuarissen die dat sneller met behulp van een dure standaardmethode doen. Ik werk niet met standaardmethoden, ik kijk naar de meest passende methode voor de specifieke instelling. Uiteindelijk gaat het erom dat de uitkomst van het rekenwerk de juiste maat is voor datgene wat de instelling wil doen en als dat niet zo is, hoe er dan wel naar moet worden gekeken. Dit alles heeft weinig te maken met wat ik in mijn actuariële opleiding heb geleerd, maar veel meer met wat ik als toezichthouder heb ervaren, met name door naar de identiteit van de instelling te kijken.”

Kwalitatieve informatie

Bij dit alles hecht Arno Eijgenraam veel waarde aan kwalitatieve informatie over de instelling en haar activiteiten. “Ik merk echter dat met name die kwalitatieve informatie door de ontwikkelingen in de laatste jaren wordt weggefilterd. Maar kwalitatieve informatie is ook informatie. Je ziet dan dat bij een verzekeraar een prachtig model wordt gebruikt om de technische voorzieningen uit te rekenen, dat echter geen rekening houdt met de

> specifieke eigenschappen die op dat moment voor die verzekeraar gelden. Je hebt dan dus een goed model op de verkeerde situatie toegepast, waardoor ook de uitkomst verkeerd is. De meerwaarde van actuarissen is niet dat zij ingewikkelde berekeningen kunnen maken – die ingewikkelde berekeningen zijn steeds vaker te koop op een schijfje of wat dan ook – maar veel meer dat zij kunnen vaststellen of de uitkomst van die berekeningen iets zegt over de praktische realiteit waarin de verzekeraar zich bevindt. Wie zonder na te denken rekent en bijvoorbeeld voor een reisverzekeraar het vierde kwartaal met vier vermenigvuldigt om een beeld van een heel jaar te krijgen, komt vanzelfsprekend bedrogen uit.”

Proportionaliteit creëren

In zijn werkzaamheden voor kleine onderlingen krijgt Arno Eijgenraam niet zelden het verzoek proportionaliteit te creëren in de wijze waarop de regels van Solvency II moeten of liever gezegd kunnen worden toegepast. Hierover zegt hij: “De manier waarop DNB te werk gaat, is deels ‘modegevoelig’ en ingegeven door bepaalde gewoontes. Dat was ook al zo toen

ik er werkte: je doet je werk zoals je het altijd hebt gedaan en zoals ook je collega’s het doen. Als extern adviseur ben ik uiteraard gehouden aan de wet, aan de achtergronden en de bedoelingen ervan en aan de filosofie achter de wet, maar ik heb niets te maken met de huidige gebruiken in het toezicht zoals die binnen DNB worden toegepast. Ik kan anders te werk gaan, anders denken, vanuit de identiteit van mijn klant. En op die manier lukt het me dan proportionaliteit te creëren.” Als voorbeeld noemt Eijgenraam de inrichting van de compliancefunctie bij een kleine onderlinge. De compliance officer is een van de voorgeschreven sleutelfuncties en dus een behoorlijke kostenpost voor kleine onderlingen. “Ik heb bij een van de onderlingen de secretaris die compliancefunctie gegeven en daar goedkeuring van DNB voor gekregen. De secretaris krijgt de post binnen, weet dus wanneer er bijvoorbeeld een wet wordt gewijzigd en kan dit dan melden in de bestuursvergadering. Dat is nauwelijks een taakverzwaring voor die secretaris, je hoeft er dus geen voltijdse betaalde kracht voor in dienst te nemen en je hoeft toch geen concessies te doen aan datgene wat de wetgever wil bereiken.”

Goed nieuws

Voor diverse onderlingen vervult Arno Eijgenraam een nuttige brugfunctie richting De Nederlandsche Bank. Hij ziet daarbij wel verschillen tussen de individuele toezichthouders die er werkzaam zijn. Voor sommigen zijn de kleine onderlingen de krenten in de pap die de noodzakelijke kleur in hun werk bewerkstelligen en anderen beschouwen deze maatschappijen toch vooral nog als partijen met een verhoogd risicoprofiel. “Maar wie je ook aan de andere kant van de tafel treft”, aldus Arno Eijgenraam tot slot, “ze zijn allemaal gehouden aan wat de wet voorschrijft en aan de mogelijkheden die de wet biedt. Juist daarin zit voor de onderlingen mijn toegevoegde waarde richting De Nederlandsche Bank. Ik heb zelf jarenlang toezicht op de onderlingen gehouden vanuit mijn passie voor de identiteit ervan.

De DNB’er die dat niet snapt, leg ik het graag uit. Gelukkig zie ik langzaam weer meer belangstelling binnen de bank voor de onderlinge wereld. De wil om naar de onderlingen te luisteren komt terug en dat is natuurlijk goed nieuws voor de sector als geheel.”